

Leirfjord
kommune

Saksnr: 2021/379- 42
Deres ref:
Dato: 25.01.2022
Saksbehandler: Ivan Haugland
E-post: ivan.haugland@leirfjord.kommune.no

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Att: helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Lokalisering Helgelandssykehuset 2025- tomtealternativ

Vedtak fattet på feil grunnlag?

Det er naturlig å forvente at saksgrunnlaget for store offentlige utviklingsprosjekter er basert på relevante og korrekte opplysninger. I denne saken, lokalisering av Helgelandssykehuset 2025, er flere viktige momenter i saksutredningen direkte misvisende og feil. Dette kan ha hatt innvirkning på saksutfallet. Jeg vil derfor kort gjennomgå vesentlige feil i saksframleggene som er benyttet i styresak 93-2021 i Helgelandssykehuset og styresak 129/2021 i Helse Nord.

Jeg kunne påpekt feil og mangler på begge tomtene i saksfremlegget, men har valgt å ta tomt 18 på Leland som eksempel.

- **Tomteprosessen er basert på en bred involvering av berørte kommuner.**
Leirfjord kommune har i flere runder påpekt manglende involvering. På gjennomført befarings fikk ikke kommunal representant være deltager. Etter mitt syn harmonerer dette ikke med alminnelige offentlig forvaltning og kommunens rolle som en offentlig aktør, men svekker derimot muligheten for at konsulenten/saksbehandler skal oppnå et faglig godt grunnlag for rapporten.
- **Nærhet til sentrum**
Tomten er tettstedsnær i henhold til SSB. Avstand til nærmeste boligfelt ca. 170 m, og ca. 850 m fra legesenter, tannlegekontor, elektrofirma, butikker, kafe, rådhus etc.
Tomten er mer sentrumsnær enn alle de andre foreslåtte tomtene.
- **Kvikkleire**
Det finnes ikke registrerte kvikkleireforekomster på denne tomten, jamfør fare og aktsomhetskart fra NVE.
- **Marin grense**
Alle tomtene i Sandnessjøen og Leirfjord, samt dagens sykehus ligger under marin grense og innehar derfor samme aktsomhetsområde.
- **Flom**
Ingen deler av tomten er innenfor aktsomhetsområde for flom.

Postadresse:
Skoledalsveien 39, 8890 Leirfjord
Besøksadresse:
Skoledalsveien 39

Epostadresse:
post@leirfjord.kommune.no
Web adresse:
www.leirfjord.kommune.no

Telefon:
75 07 40 00

Bankkonto:
4516 27 95116
Organisasjonsnummer:
945 034 572

- **Flyoperativ egnethet**

Uttalelse fra Norsk Luftambulansesom danner grunnlaget for egnethet. Sitat:
På grunn av tomtens høyde over havet (vi forstår kartet slik at det er stedet Ytterhatten (stedsnavn hentet fra norgeskart.no) med en høyde over havet på 242 meter) vurderer vi en lokalisering her til å være mindre flyoperativ egnet i forhold til de andre tomtealternativene i Leirfjord. Denne lokaliseringen er nesten 800 fot over havet, og ved værforhold ned mot dag VFR minima (300 fot skydekkhøyde) så vil en lokalisering her mulig medføre at man ikke vil nå fram til sykehuset selv om det er værforhold til å kunne fly lavt langs kyst/fjord.

Viktig saksopplysning vedrørende flyoperativ egnethet:

Tomten ligger ca. 60 m over havet og ikke 242 meter som Norsk luftambulansesom har basert sine uttalelser på. *Hele beregningen for flyoperativ egnethet er derfor feil.*

Den politiske prosessen – manglende involvering og dialog

Som lokalpolitiker og ordfører i Leirfjord kommune har jeg fulgt debatten rundt nye Helgelandssykehuset gjennom mange år. Leirfjord kommunestyre har i sitt vedtak vært tydelig på at det bør etableres ett sykehus på Helgeland lokalisert til det beste for brukerne.

Etter at helseministeren i 2020 vedtok at det skulle være to sykehus på Helgeland, har jeg i likhet med mange av mine kollegaer tatt dette til etterretning. I denne nye fasen hadde jeg store forventninger til at kommunene skulle involveres mer, og at kvalitet på utredninger for tomtealternativ skulle være god og kvalitetssikret. Dessverre opplever jeg at dialogen med kommunene fortsatt er svært mangelfull.

Etter at Helse Nord i styresak 129/2021 ba administrasjonen i Helgelandssykehuset inkludere en tredje alternativ tomt (Sandnessjøen og omegn) ba politisk ledelse i Vefsn og Leirfjord om møte med administrasjonen i Helgelandssykehuset. Bakgrunnen for dette møtet var at administrerende direktør i allmøte i Mosjøen allerede hadde konkludert med at et av tomtealternativene som 11 kommuner på Helgeland ønsket utredet, ikke ville bli tatt med i videre utredninger. Møtet ble avholdt to dager før administrerende direktør skulle legge frem sin innstilling til styret i Helgelandsykehuset. Igjen ble det påpekt manglende dialog og involvering av berørte kommuner i prosessen.

I innstillingen og saksutredningen som administrerende direktør fremmet to dager etterpå, i sak 93-2021 står det sitat:

I tomteutredningen har må-kriterier som omhandler risiko for liv og helse vært prioritert høyt. For flere av tomtene har tilgjengelighet for akutt vært årsak til lav måloppnåelse da de er funnet mindre egnet flyoperativt. Det vises her til uttalelse fra Norsk Luftambulansesom AS (NLA):

«Når et nytt sykehus nå er under planlegging er det vår oppfatning at flyoperativ egnethet bør vektlegges høyt. Det vil ha betydning for i større grad å kunne sikre at pasienter med akutt sykdom eller skade kan fraktes med ambulanshelikopter til sykehuset. I tillegg vil pasienter raskt og forutsigbart kunne fraktes med ambulanshelikopter til høyere omsorgsnivå ved Nordlandssykehuset i Bodø og St Olavs hospital i Trondheim.»

Tomt nr. 18 (Leland) i Leirfjord kommune er i saksdokumentet beskrevet slik:

*Tomt 18 ligger i nærheten av Leland sentrum og er den tomten som ligger nærmest eksisterende tettstedstruktur av alle tomtene i Leirfjord. Tomteforslaget med plassering av et mulig sykehusbygg, er spilt inn av Leirfjord kommune og ligger ca. 700 m fra fylkesveien. En plassering nærmere fylkesveien vil kunne gi bedre tilgjengelighet og bedre samhandling med eksisterende tettsted. Ulempen med en slik plassering vil være usikkerhet rundt grunnforhold og funn av **kvikkleire** tilsvarende som for tomt 19 (Leland sentrum) som derfor ble silt ut tidlig i prosessen. Deler av **tomt 18 ligger under marin grense** og i aktsomhetsområde for marin leire med fare for lommer med bløt leire. Deler av tomten i nordøst og sør ligger innenfor **aktsomhetsområde for flom**. Det vil være behov for grunnundersøkelser for å avdekke risiko, tiltak og kostnader. **Tomten er vurdert med lavest flyoperativ egnethet av alle utredningstomtene** som inngår i tomteutredningen. NLA peker på at en alternativ landingsplass vil med stor sannsynlighet måtte etableres. Tomten er i tillegg sårbar mht. flere må-krav som teknisk infrastruktur, stabil veiforbindelse, tomtekostnader og security. Stabil veiforbindelse og stabil teknisk infrastruktur kan løses gjennom investeringer, som igjen må sees i sammenheng prosjektets totale investeringsbehov og økonomiske bæreevne. Tomten har også lav score på klimafotavtrykk, byutvikling, nærhet til samarbeidspartnere og tomten vil være sårbar ved eventuell stenging av Helgelandsbrua (se tekst ang. Helgelandsbrua under tomt 21 – Leinesodden). Eventuelle konsekvenser ved valg av denne tomten er ikke særskilt vurdert av Nordland fylkeskommune da denne tomten utgikk i grovsiling 2. Leland ligger ca. 38 min fra Mosjøen sentrum og ca. 20 min fra Sandnessjøen sentrum. Tomten anbefales ikke som en tredje utredningstomt i konseptfasen.*

Når jeg registrerer at saksopplysningene i styresak 93-2021 Helgelandssykehuset også er underlag til styremøte i Helse Nord 15.12 2021, sak 165-2021 - Ny vurdering av tomter i omegn Leines og Leland, har styret etter min mening ikke fattet vedtaket basert på rett underlag.

Avsluttende kommentarer

SWECO har i sin tomteutredning av 19. april 2021 i hovedsak feil og mangler på tomter som de ikke definerer som by- og tettstedsnære. Dette åpner for en spekulasjon i om prosessen er forutinntatt, styrt eller om det er svikt i kompetansen til ansatte i SWECO. Påstått gjennomført befarings kan umulig ha vært gjennomført, da tomt 18 på Leland i SWECO sin rapport er beskrevet til å være skogkledd med eldre skog. Skogen er faktisk tatt ut.

Administrerende direktør er ansvarlig for kvalitetssikring av underlagene som benyttes i saksfremlegg til styret. Siden administrasjonen i Helgelands sykehuset innehar en god del lokalkunnskap, skjønner jeg ikke hvordan det er mulig å overse så mange og grove feil som i dette tilfellet.

Det gjenstår det bare å stille følgende spørsmål:

- Kan du som helse- og omsorgsminister akseptere at en så viktig sak som tomteutredning for lokalisering av nytt hovedsykehus på Helgeland, gjøres med bakgrunn i så mange feil i saksunderlagene?

- Vil du som øverste helsepolitisk ansvarlig ta initiativ til tomteutredningen blir behandlet på nytt? Og da med utredninger som fremstår korrekt, og i henhold til nasjonale føringer og retningslinjer for lokalisering av statlig foretak.

Med hilsen

Ivan Haugland
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

HELGELANDSSYKEHUSET HF

HELSE NORD RHF

Renate Larsen

HELGELANDS BLAD AS

MEDIEHUSET HELGELENDINGEN AS

Arne Benjaminsen